

Goedkeuring van het op 28 October 1952 te 's-Gravenhage tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Italiaanse Republiek gesloten Algemeen Verdrag inzake sociale verzekering

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Algemeen

Uit de samenwerking, welke zich op sociaal terrein binnen het kader van het Vijfmogendhedenverdrag heeft ontwikkeld, is voortgevloeid, dat Nederland in de afgelopen jaren verdragen in zake de sociale verzekering heeft gesloten met België, Frankrijk en Luxemburg, terwijl binnenkort een overeenkomstig verdrag met Engeland zal worden gesloten. Deze bilaterale verdragen worden overkoepeld door het op 7 November 1949 door de Ministers van Buitenlandse Zaken van de vijf landen gesloten multilateraal verdrag betreffende de sociale zekerheid, welk verdrag inmiddels op 1 Februari 1952 volledig in werking is getreden (*Tractatenblad* 1952, no. 56).

Ook binnen het ruimere verband van de Raad van Europa, welke zich er voor heeft uitgesproken, dat de bij de Raad aangesloten landen verdragen in zake de sociale verzekering met elkaar sluiten, is een internationale samenwerking op sociaal terrein ontstaan, welke er toe heeft geleid, dat op 29 Maart 1951 te Bonn tussen Nederland en de Bondsrepubliek Duitsland een verdrag in zake de sociale verzekering is gesloten, hetwelk inmiddels op 1 November 1952 in werking is getreden (*Tractatenblad* 1952, no. 133).

Eveneens in het kader van de samenwerking tussen de bij de Raad van Europa aangesloten landen zijn tussen Nederland en de Italiaanse Republiek onderhandelingen gevoerd om te geraken tot een verdrag in zake de sociale verzekering. Deze onderhandelingen hebben er toe geleid, dat op 28 October 1952 tussen Nederland en de Italiaanse Republiek het Algemeen Verdrag inzake sociale verzekering is gesloten, dat in *Tractatenblad* 1952, no. 149, is bekendgemaakt.

Het Verdrag met Italië draagt in het algemeen hetzelfde karakter als de verdragen in zake de sociale verzekering, welke Nederland met Frankrijk (*Tractatenblad* 1951, no. 156) en Luxemburg (*Tractatenblad* 1952, no. 87) heeft gesloten.

Evenals zulks bij de andere verdragen het geval is, ligt ook aan het onderhavige Verdrag in de eerste plaats ten grondslag het beginsel van gelijkstelling van elkanders onderdanen ten aanzien van de toepassing van elk der nationale wetgevingen. Dit beginsel, neergelegd in artikel 1 van het Verdrag, heeft tot gevolg, dat een Italiaan in Nederland ten aanzien van de Nederlandse sociale-verzekeringswetgeving op gelijke wijze wordt behandeld als een Nederlander, terwijl omgekeerd een Nederlander in Italië aan de Italiaanse wetgeving op het gebied van de sociale verzekering dezelfde rechten kan ontfanen als een Italiaan. Aangezien de Nederlandse wetgeving in het algemeen het genot van de voordelen der sociale verzekering niet afhankelijk stelt van de nationaliteit van de verzekerde, levert bovenbedoeld beginsel voor deze wetgeving geen moeilijkheden op.

Vervolgens gaat het Verdrag uit van de territoriale werking van de nationale wetgeving. Krachtens dit beginsel, neergelegd in het eerste lid van artikel 3 van het Verdrag, wordt de werking van de nationale wetgevingen betreffende de sociale verzekering in beginsel beperkt tot het grondgebied van elk der beide Staten.

Tenslotte dient te worden vermeld, dat ook op grond van de bepalingen van dit Verdrag voor de beoordeling van het recht

op uitkering tijdvakken van verzekering en van premiebetaling, vervuld in elk van de beide landen, worden samengegeld. De aanspraken op een uitkering krachtens de sociale verzekeringswetten zijn in sommige gevallen afhankelijk gesteld van de duur van de verzekering en van de premiebetaling. Door de samentelling van de bovengenoemde tijdvakken zal de aanspraak op uitkering in vele gevallen gunstig worden beïnvloed. De samentelling van tijdvakken is geregeld in de artikelen 5, 8, 10 en 11 van het Verdrag.

Toepassing van het Verdrag zou ten gevolge van de van elkaar verschillende bepalingen der nationale wetgevingen kunnen leiden tot dubbele aanspraak op uitkering.

In verband hiermede is in artikel 29, tweede lid, bepaald, dat de hoogste administratieve autoriteiten der verdragsluitende landen in gemeenschappelijk overleg maatregelen kunnen treffen ter voorkoming van samenloop van uitkeringen.

Artikel 1

Zoals in het algemene deel van deze toelichting reeds werd uiteengezet, is in dit artikel neergelegd het beginsel der gelijkstelling van Nederlandse en Italiaanse onderdanen ten aanzien van de toepassing van de in de beide landen voor de loonarbeiders en de met dezen gelijkgestelden geldende sociale verzekeringswetten.

Artikel 2

Dit artikel bevat een opsomming van de takken van sociale verzekering, waarop het Verdrag betrekking heeft, namelijk:

1. de invaliditeitsverzekering;
2. de ouderdomsverzekering;
3. de weduwen- en wezenverzekering;
4. de verzekering tegen bedrijfsongevallen en beroepsziekten;
5. de ziekengeld- en ziekenfondsverzekering;
6. de verzekering in zake uitkering bij moederschap;
7. de kinderbijslagverzekering;
8. de regeling in zake de pensioenen der mijnwerkers;
9. de werkloosheidsverzekering.

Artikel 3

In het eerste lid van dit artikel is het beginsel neergelegd van de territoriale werking der nationale wetgeving. Volledige doorvoering van dit beginsel zou in bepaalde gevallen evenwel tot een weinig bevredigende regeling kunnen leiden. Te denken ware bij voorbeeld aan het geval, dat een Nederlandse of Italiaanse arbeider slechts korte tijd in het andere land werkzaamheden verricht voor een Nederlandse, onderscheidenlijk Italiaanse werkgever. Voor deze arbeider is in het tweede lid, onder a, van artikel 3 bepaald, dat de wetgeving van het land, waar de arbeider gewoonlijk werkzaam is, op hem van toepassing blijft. Deze uitzonderingsbepaling wordt echter slechts toegepast, wanneer de werkzaamheden in het andere land vermoedelijk niet langer zullen duren dan zes maanden. Indien de termijn van zes maanden wordt overschreden, is van toepassing de wetgeving van het land, waar de werkzaamheden worden verricht.

Ook ten aanzien van het rijdend of varend personeel van transportondernemingen wordt van het territorialiteitsbeginsel

afgeweken. Dit personeel blijft namelijk, ook wanneer het werkzaam is in het andere land, onderworpen aan de wetgeving van het land, waar de zetel van de onderneming is gevestigd (tweede lid, onder *b*).

Artikel 4

Ingevolge het bepaalde bij het eerste lid van dit artikel zal de algemene regel van de territoriale werking van de wetgeving der beide landen van toepassing zijn op het in Italië of Nederland werkzame personeel in Nederlandse of Italiaanse diplomatieke of consulaire dienst, alsmede op het personeel in persoonlijke dienst van ambtenaren, die aan diplomatieke en consulaire posten zijn verbonden. Het Verdrag is echter niet van toepassing op diplomatieke of consulaire beroepsambtenaren.

Artikelen 5, 8 en 10

De artikelen 5, 8 en 10 bevatten enige bijzondere bepalingen ten aanzien van de uitkeringen bij ziekte, moederschap en werkloosheid ten aanzien van arbeiders, die vanuit Italië naar Nederland zijn komen werken en omgekeerd. Op deze arbeiders wordt toegepast de wetgeving van het land van de nieuwe plaats van tewerkstelling.

Voor het recht op een uitkering ingevolge die wetgeving is echter vereist, dat de belanghebbenden in het nieuwe land verzekeringsplichtige arbeid hebben verricht en dat zij overigens voldoen aan de voorwaarden voor aanspraak op uitkering ingevolge de wetgeving van dat land.

Voor zover ten aanzien van de in de artikelen 5, 8 en 10 bedoelde uitkeringen een bepaalde termijn van verzekering of van premiebetaling wordt vereist, worden de in Italië en in Nederland vervulde tijdvakken van verzekering en van premiebetaling samengeteld.

Artikel 6

Het eerste lid van dit artikel regelt eventuele aanspraken op uitkering, welke nog kunnen worden ontleend aan de wetgeving van het land, waar de arbeider werkzaam is geweest, ingeval de aandoening zich openbaart binnen het grondgebied van het andere land, mits deze zich openbaart binnen de tijd, gedekt door de verzekering van het eerste land.

Het tweede lid van artikel 6 regelt het geval, dat een verzekerde, die in het genot is van ziekgeld, zich met toestemming van het uitvoeringsorgaan naar het andere land begeeft.

In beide gevallen worden evenwel de verstrekkingen in natura verleend overeenkomstig de wetgeving van het land, waar de belanghebbende verblijft.

Artikel 7

Dit artikel bevat een regeling in zake de verstrekking van geneeskundige behandeling aan de gezinsleden van een arbeider, voor het geval zij zich bevinden in het ene land, terwijl de arbeider werkzaam is in het andere land. In dat geval wordt de geneeskundige behandeling verstrekt overeenkomstig de regeling van het land, waar de gezinsleden zich bevinden, en wel ten laste van de organen van het land, waar de arbeider werkzaam en dus verzekerd is.

Artikel 11

Wanneer een arbeider zowel in Italië als in Nederland verzekerd is geweest, worden ter bepaling van het recht op een invaliditeits-, ouderdoms-, weduwen- en wezenrente de tijdvakken van verzekering en van premiebetaling, welke in de beide landen zijn vervuld, samengeteld.

Artikel 12

Wanneer met toepassing van artikel 11 het recht op een uitkering is vastgesteld, dan wordt zowel in Italië als in Nederland nagegaan, welk bedrag aan uitkering zou zijn ontvangen, indien de tijdvakken van verzekering en van premiebetaling, welke door de belanghebbenden in elk van de beide landen zijn vervuld, uitsluitend in het eigen land zouden zijn doorgebracht. Vervolgens wordt met toepassing van de zogenaamde pro rata-regel de uitkering vastgesteld, dat wil zeggen, dat voor elk der beide landen de uitkering wordt vastgesteld op een zodanig gedeelte als overeenkomt met de werkelijke duur van de tijdvakken van verzekering en van premiebetaling in het betrokken land.

Artikel 14

In het algemeen zal de regeling, neergelegd in de artikelen 11 en 12, voor de belanghebbenden gunstig zijn. Het is evenwel niet uitgesloten, dat bedoelde regeling in een bepaald geval tot een minder gunstige uitkomst leidt dan wanneer door elk van de beide landen afzonderlijk uitkering was verstrekt naar de eigen wetgeving, zonder rekening te houden met de in het andere land vervulde tijdvakken van verzekering en van premiebetaling. In verband hiermede is in artikel 14 van het Verdrag bepaald, dat de belanghebbende op het tijdstip, waarop zijn aanspraak op een rente ontstaat, kan verklaren er de voorkeur aan te geven, dat de artikelen 11 en 12 op hem niet worden toegepast. Op een later tijdstip is de belanghebbende echter bevoegd opnieuw een keuze te doen tussen toepassing van de artikelen 11 en 12 en toepassing van dit artikel.

Artikel 17

Dit artikel houdt in, dat de voorwaarden, welke de artikelen 33 en 4 der Invaliditeitswet aan het opnemen in de invaliditeitsverzekering stellen (leeftijdsgrens van 35 jaar en loongrens van f 3000) niet zullen gelden voor hen, die vóór hun tewerkstelling in Nederland in Italië verzekerd zijn geweest.

Aan het Verdrag is een Bijzonder Protocol toegevoegd, waarbij is bepaald, dat de Italiaanse onderdanen voor de toepassing van de Noodwet Ouderdomsvoorziening worden gelijkgesteld met Nederlandse onderdanen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,
A. A. VAN RHIJN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.